

УДК 343.1

DOI <https://doi.org/10.51547/ppp.dp.ua/2024.2.20>

Цапович Валерія Андріївна,

курсант

Навчально-наукового інституту права та підготовки фахівців

для підрозділів Національної поліції

Дніпровського державного університету внутрішніх справ

ORCID ID: 0009-0005-8405-8502

Гаркуша Аліна Григорівна,

кандидат юридичних наук, доцент,

доцент кафедри кримінального процесу та стратегічних розслідувань

Дніпровського державного університету внутрішніх справ

ORCID ID: 0000-0002-3299-8405

ПРОЦЕСУАЛЬНІ ОСОБЛИВОСТІ ПРОВЕДЕННЯ ОБШУКУ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ

PROCEDURAL FEATURES OF A SEARCH UNDER THE CONDITIONS OF MARITAL STATE

У статті висвітлюється, що воєнний стан в Україні, який триває до цього часу, вплинув на проведення перевірок на стійкість кримінально процесуального законодавства і його практичного використання. З введенням воєнного стану було прийнято відповідні закони, що внесли зміни до положень Кримінального-процесуального кодексу України та Кримінального кодексу України, значно посиливши кримінальну відповідальність за злочини, скоєні в умовах воєнного стану.

Досліджено процесуальні особливості порядку проведення обшуку в умовах воєнного стану, а також окреслено проблеми, що виникають під час проведення слідчих (розшукових) дій.

Підкреслюється, що обшук є однією з найскладніших слідчих (розшукових) дій, під час якої не допускається порушення прав і свобод людини та громадянина, в іншому випадку, всі зібрані в ході СРД докази будуть визнані в суді недопустимими. Акцентується увага, що права і свободи людини в Україні є найвищою соціальною цінністю, але умови воєнного стану обмежують ці права і свободи, в той же час розширюючи повноваження сторони обвинувачення.

У зв'язку із викликами сучасності, стало необхідним введення значних змін у процесуальні аспекти проведення обшуку. Вони полягають, насамперед, в тому, що розширено час проведення обшуку, то ж, юридично забезпечено його раптовість. Вказані зміни спрямовані на зростання ефективності обшуку як слідчої (розшукової) дії, оперативного отримання результатів і порятунку життів українців. Такі новели мають безпосередній вплив на хід кримінального провадження, а особливо досудового розслідування, в умовах воєнного стану.

Аналізуючи внесені зміни до Кримінального процесуального кодексу України (далі – КПК України), автори дослідження приходять до висновку, що можливість захисту осіб, які піддаються обшуку, практично ліквідована. Проблемою залишається забезпечення участі адвокатів під час обшуку в комендантську годину.

Ключові слова: обшук, права людини, воєнний стан, особливості проведення, правопорядок, врегулювання.

The article highlights that the state of war in Ukraine, which continues until now, has influenced the verification of the stability of criminal procedural legislation and its practical use. With the introduction of martial law, relevant laws were adopted that amended the provisions of the Criminal Procedure Code of Ukraine and the Criminal Code of Ukraine, significantly strengthening criminal liability for crimes committed during martial law.

The procedural features of the search procedure in the conditions of martial law were studied, as well as the problems that arise during investigative (search) actions were outlined.

It is emphasized that the search is one of the most difficult investigative (search) actions, during which no violation of the rights and freedoms of a person and citizen is allowed, otherwise, all the evidence collected during the SRD will be declared inadmissible in court. Attention is emphasized that human rights and freedoms in Ukraine are the highest social value, but the conditions of martial law limit these rights and freedoms, while at the same time expanding the powers of the prosecution.

In connection with the challenges of modernity, it became necessary to introduce significant changes in the procedural aspects of the search. They consist, first of all, in the fact that the search time has been extended, that is, its suddenness has been legally ensured. These changes are aimed at increasing the effectiveness of the search as an investigative (search) action, prompt obtaining of results and saving the lives of Ukrainians. Such short stories have a direct impact on the course of criminal proceedings, and especially pre-trial investigation, under martial law.

Analyzing the changes made to the Criminal Procedure Code of Ukraine (hereinafter referred to as the Criminal Procedure Code of Ukraine), the authors of the study come to the conclusion that the possibility of protecting persons subjected to searches has practically been eliminated. Ensuring the participation of lawyers during curfew searches remains a problem.

Key words: search, human rights, martial law, specifics of conduct, law and order, settlement.

Вступ. Умови воєнного стану в Україні, які були встановлені Указом Президента України «Про введення воєнного стану в Україні» від 24.02.2022 року №64/2022, визначають нові вимоги до організації та процесуального порядку проведення обшуку, оскільки здійснюється в умовах підвищеного загрозливого середовища. З одного боку, це вимагає посилення заходів безпеки для учасників проведення обшуків, з іншого - вимагається збільшення уваги до збереження доказів та забезпечення їх цілісності в умовах можливої дестабілізації доказів.

Проведення обшуку у таких умовах потребує від правоохоронців не лише високого професіоналізму, але й глибокого розуміння та дотримання вимог кримінального процесуального законодавства, що регулює цю сферу. Дотримання прав та свобод громадян у цих умовах є особливо важливим, оскільки вони мають бути захищені навіть у надзвичайних ситуаціях.

Обшук є слідчою (розшуковою) дією, що спрямована на виявлення та фіксацію відомостей про обставини вчинення кримінального правопорушення, відшукання знаряддя кримінального правопорушення або майна, яке було здобуте у результаті його вчинення, а також встановлення місцезнаходження розшукуваних осіб. Відповідно до ст. ст.13, 234 КПК України таке проникнення можливе на підставі ухвали слідчого судді місцевого загального суду, в межах територіальної юрисдикції якого знаходиться орган досудового розслідування, що проводить вказану слідчу (розшукову) дію. Для отримання такої ухвали слідчий за погодженням з прокурором або прокурор особисто звертаються з відповідним клопотанням до слідчого судді [1].

В свою чергу, норма статті 615 КПК України регламентує особливий режим кримінального провадження в умовах воєнного стану щодо особливостей проведення слідчих (розшукових) дій, процесуальних дій та прийняття процесуальних рішень за наявності реальної загрози життю і здоров'ю учасників кримінального провадження, а також дій у разі відсутності об'єктивної можливості особистої участі вказаних осіб при проведенні зазначених дій чи прийнятті рішень. Також, ст. 615 КПК України регламентує, що якщо слідчий суддя позбавлений об'єктивної можливості виконувати свої повноваження у відповідності до низки статей КПК України, в тому числі, у відповідності до ст.ст. 233, 234 КПК України, його повноваження виконує керівник відповідного органу прокуратури. Таким чином, першою особливістю проведення обшуку в умовах воєнного

стану є те, що ухвалу на його проведення може прийняти керівник відповідного органу прокуратури за клопотанням прокурора або за клопотанням слідчого, погодженим з прокурором.

Урахування всіх цих аспектів в процесі проведення обшуку у воєнний період є важливим для забезпечення ефективності заходів правопорядку та дотримання принципів справедливості та законності. Тому вивчення актуальних особливостей проведення обшуків у воєнний період в Україні має важливе значення для практичної діяльності правоохоронних органів та розвитку національної правової системи.

Мета статті полягає у вивченні процесуальних особливостей проведення обшуку в умовах воєнного стану та вирішенні проблемних аспектів, що виникають під час його проведення.

Стан дослідження. Дослідженню особливостей проведення обшуку в умовах воєнного стану приділяли і приділяють увагу багато вчених-правознавців, зокрема: Г. М. Степанова, О. І. Гарасимів, О. В. Лазукова, М. І. Пашковський, В. Федорів та інші.

Виклад основного матеріалу. Реформа кримінального судочинства в Україні, зокрема в кримінальній процесуальній сфері, спричинила значні зміни в спрямуванні та характері кримінального процесу. Ці зміни відобразилися у наближенні цього процесу до міжнародних стандартів захисту прав, свобод і законних інтересів громадян, які беруть участь у кримінальному провадженні. Основними цілями реформи стали забезпечення законності та справедливості у розгляді кримінальних проваджень, підвищення рівня довіри громадян до правосуддя та ефективності боротьби зі злочинністю.

В свою чергу, норма статті 615 КПК України регламентує особливий режим кримінального провадження в умовах воєнного стану щодо особливостей проведення слідчих (розшукових) дій, процесуальних дій та прийняття процесуальних рішень за наявності реальної загрози життю і здоров'ю учасників кримінального провадження, а також дій у разі відсутності об'єктивної можливості особистої участі вказаних осіб при проведенні зазначених дій чи прийнятті рішень. Також, зазначена норма регламентує, що, якщо слідчий суддя позбавлений об'єктивної можливості виконувати свої повноваження у відповідності до низки статей КПК України, в тому числі, у відповідності до ст.ст. 233, 234 КПК України, його повноваження виконує керівник відповідного органу прокуратури. Таким чином, першою особливістю проведення обшуку в умовах воєнного

стану є те, що ухвалу на його проведення може прийняти керівник відповідного органу прокуратури за клопотанням прокурора або за клопотанням слідчого, погодженим з прокурором.

Насамперед, слід зазначити, що в ч. 4 ст. 223 КПК України передбачено під час воєнного стану допускається проведення слідчих (розшукових) дій у нічний час - з 22:00 до 06:00 [1]. Згідно ст. 615 КПК України встановлено, що в умовах дії особливого порядку можливе делегування повноважень слідчого судді керівнику органу прокуратури, у разі відсутності об'єктивної можливості виконання слідчим суддею повноважень, у тому числі з питань розгляду ходу у порядку ч. 3 ст. 233 КПК України, а також ст. 234 КПК України. З іншого боку, ст. 615 КПК України передбачає можливість проведення обшуку, огляду житла, обшуку особи без понятих, якщо залучення понятих об'єктивно неможливо або пов'язане з потенційною небезпекою для їх життя або здоров'я [1]. Також однією з особливостей проведення обшуку (у тому числі) під час воєнного стану є можливість слідчого здійснювати фіксацію доступними технічними засобами без складання відповідного протоколу (абз. 2 п. 1 ч. 1 ст. 615 КПК). Однак, у подальшому він має бути складений протягом 72 годин.

Один з ключових аспектів реформи стосується інституту обшуку, який отримав нові розширені можливості в чинному кримінальному процесуальному законі. Зміни включають більш детальне визначення підстав для проведення обшуку, а також уточнення порядку виконання ухвали слідчого судді щодо його проведення. Зокрема, враховується вичерпне коло суб'єктів, які можуть бути піддані обшуку, встановлюється обов'язок забезпечити присутність осіб, чиї права та законні інтереси можуть бути обмежені або порушені, а також передбачено вручення другого примірника протоколу обшуку особі, у якої проведено обшук, та інші важливі питання [1].

У результаті цих змін, процедура обшуку стала більш прозорою та зрозумілою для всіх учасників кримінального процесу, що сприяє підвищенню довіри громадян до правосуддя та підтримує цінності законності та правопорядку в українському суспільстві [1].

Проведення обшуку в сучасному кримінальному процесі може супроводжуватися рядом проблем, які вимагають уваги та наукового аналізу. Однією з цих проблем є відсутність чіткого визначення понять «обшук» та «особистий обшук», що може призводити до неоднозначного розуміння цих понять та порушень у процесі їх проведення. Також, важливим є питання віднесення обшуку

автотранспортного засобу у деяких випадках до особистого обшуку, що може породжувати суперечки та неоднозначності.

Ще однією з проблем є визначення строку, протягом якого слідчий або прокурор повинні звернутися з клопотанням про проведення обшуку до слідчого судді у випадках його проведення без ухвали. Невизначеність цього питання може впливати на процедуру обшуку та породжувати правову несправедливість.

У 2022 році Україна стикнулася з агресією з боку російської федерації, що призвело до введення надзвичайного правового режиму. Цей режим створює особливі умови для роботи органів державної та виконавчої влади, правоохоронних органів та інших інституцій. У зв'язку з цим обмеження прав та законних інтересів осіб стає вимушеною необхідністю для забезпечення безпеки та захисту національних інтересів в умовах військового конфлікту.

Запровадження воєнного стану в Україні відкрило широкі можливості для активізації деяких положень Кримінального кодексу України, які специфічні для цього періоду. Наприклад, відбулися зміни в статтях, що стосуються ухилення від мобілізації, невиконання бойового завдання, мародерства та інших злочинів, які можуть виникати в умовах воєнного конфлікту. Ці зміни спрямовані на забезпечення правопорядку та захисту національних інтересів у період воєнного стану.

Агресія Росії проти України також призвела до значних змін у законодавстві для адаптації його до воєнних викликів. Внесені зміни до КПК України стосуються режиму досудового розслідування та судового розгляду кримінальних справ у період воєнного стану. Ці зміни мають на меті вирішення ризиків та суперечностей, що виникають на різних етапах кримінального провадження в умовах воєнного стану, а також забезпечення ефективного функціонування правосуддя у складних умовах військового конфлікту.

Запровадження воєнного стану на території України суттєво вплинуло на правову систему країни, зокрема, на КПК України.

Хочемо відзначити, що розділ IX-1 КПК України було додано Законом України «Про внесення змін до Кримінального процесуального кодексу України щодо особливого режиму досудового розслідування в умовах воєнного, надзвичайного стану або у районі проведення антитерористичної операції» від 12.08.2014 року №1631-VII. Ним було визначено, що «На місцевості (адміністративній території), на якій діє правовий режим воєнного, надзвичайного стану, проведення анти-

терористичної операції, у разі неможливості виконання у встановлені законом строки слідчим суддею повноважень, передбачених статтями 163, 164, 234, 235, 247 та 248 цього Кодексу, а також повноважень щодо обрання запобіжного заходу у вигляді тримання під вартою на строк до 30 діб до осіб, які підозрюються у вчиненні злочинів, передбачених статтями 109-114-1, 258-258-5, 260-263-1, 294, 348, 349, 377-379, 437-444 Кримінального кодексу України, ці повноваження виконує відповідний прокурор».

В умовах воєнного стану розділ IX-1 КПК був доповнений, набувши нової назви «Особливий режим досудового розслідування, судового розгляду в умовах воєнного стану». Зміни включають розширення та доповнення новими положеннями, які регламентують умови та порядок проведення досудового розслідування, слідчих (розшукових) дій в умовах воєнного стану, зокрема огляду та обшуку [2].

Ст. 615 КПК України була змінена для вирішення питань, що виникають у процесі кримінального провадження в умовах воєнного стану. В цій статті урегульовано порядок порушення кримінального провадження у випадках, коли немає доступу до Єдиного реєстру досудових розслідувань, а також встановлено особливості проведення слідчих (розшукових) дій, процесуальних дій та прийняття процесуальних рішень у ситуаціях, що становлять загрозу життю та здоров'ю учасників кримінального провадження [2].

Доцільно також зазначити, що в статті 615 вирішено питання затримання особи без ухвали слідчого судді та застосування до неї запобіжного заходу у вигляді тримання під вартою. Такі зміни та доповнення до Кримінального процесуального кодексу України спрямовані на забезпечення ефективного функціонування правосуддя в умовах воєнного конфлікту та відповідного захисту прав і свобод громадян.

Більшість змін, що внесено до КПК України у зв'язку з воєнним станом, стосуються досудового розслідування. Особлива увага приділяється положенням, що регулюють порядок проведення окремих слідчих (розшукових) дій, зокрема обшуку, в умовах воєнного конфлікту [3, с.145].

Обшук є важливою невербальною слідчою (розшуковою) дією, яка дозволяє ефективно збирати та перевіряти докази під час розслідування кримінального провадження. Ця процедура допомагає забезпечити правопорядок та захист прав та свобод громадян в умовах воєнного стану, забезпечуючи виявлення та збереження важливих доказів, необхідних для встановлення обставин справи.

Примусовий характер обшуку полягає у можливості проведення його навіть без згоди особи, що обшукується, згідно з процесуальним законодавством. Слідчий або прокурор мають право відкривати закриті приміщення, сховища, долати системи захисту у випадках, коли особа, присутня під час обшуку, відмовляється їх відкривати або знімати захист, або якщо обшук проводиться у відсутність вказаних осіб. Проте для здійснення цих дій вповноважені особи можуть діяти лише за умови наявності ухвали судді про дозвіл на обшук [4, с.279].

У контексті воєнного стану проведення обшуку житла відбувається за загальними правилами, визначеними чинним кримінально-процесуальним законодавством з певними змінами. Ці зміни розширюють повноваження працівників правоохоронних органів, що дозволяє їм більш ефективно здійснювати розслідування у воєнний період.

Згідно зі ст.ст. 223, 615 КПК України, тимчасово скасовується заборона проведення обшуку у нічний час, що робить проведення обшуку в нічний період (з 22:00 до 06:00) правомірним. Це може спричинити зміни у роботі правоохоронних органів, забезпечуючи їм більшу гнучкість у проведенні слідчих дій у відповідності до вимог закону.

Крім того, кримінально-процесуальне законодавство передбачає можливість проведення обшуку без участі понятих лише у випадку реальної загрози для їхнього життя чи здоров'я. Це може суперечити загальному правилу щодо присутності не менше двох осіб при обшуку, але такі дії обов'язково фіксуються технічними засобами для запобігання можливому зловживанню та порушенню законних інтересів підозрюваних [5, с.34].

Третя особливість полягає в фіксації предметів, знайдених та конфіскованих під час обшуку. Слідчий чи прокурор може фіксувати їх без складання протоколу, але протокол все одно має бути складено протягом 72 годин з моменту дії. Такий підхід допомагає забезпечити достовірність та об'єктивність зібраних доказів.

Є можливість залучення захисника до проведення обшуку або огляду житла чи іншого володіння особи, що передбачено кримінально-процесуальною гарантією в статті 236 КПК України. Це право гарантує особі можливість отримати правову допомогу та підтримку в юридичних питаннях в ході проведення обшуку. Залучення захисника може сприяти захисту прав і законних інтересів особи, що перебуває під обшуком, та забезпечити дотримання процесуальних норм [6].

Під час воєнних дій і ракетних обстрілів може виникати небезпека для захисника, якого залучають до проведення обшуку. Однак, незважаючи

на це, відповідно до Конституції України, кожна особа має право на професійну юридичну допомогу, включаючи надзвичайні ситуації, тому законодавство передбачає можливість залучення захисника під час проведення обшуку. Це забезпечує здійснення правосуддя у відповідності до закону та забезпечує права та свободи особи, що перебуває під обшуком.

Стаття 615 КПК України визначає можливість захисту учасників кримінального провадження через використання технічних засобів для дистанційної участі захисника у проведенні окремої процесуальної дії. Такий підхід сприяє забезпеченню права на захист у разі відсутності можливості фізичної явки захисника, що є важливим в контексті забезпечення справедливості та рівності сторін у кримінальному провадженні [7, с.344].

Проте, варто відзначити, що ця норма може виявитися неефективною у практиці, оскільки обшук, як окрема процесуальна дія, може бути застосований не лише до підозрюваних осіб, а й до інших, необов'язково пов'язаних з кримінальним провадженням. У таких випадках адвокат, не маючи статусу захисника, може мати обмежені можливості участі у процесі.

Недоліком такого підходу є і відсутність врахування можливості участі представника в кримінальному провадженні, що ускладнює надання правової допомоги та захист прав учасників процесу. Ця ситуація може створити загрозу для життя та здоров'я осіб, права яких обмежуються проведенням обшуку, але які потребують негайного правового захисту [7, с.184].

Нині діюче кримінально-процесуальне законодавство України не врегульовує явним чином дії слідчих та прокурорів у ситуаціях, коли особа, якій обмежується право на недоторканність житла, вимагає участі адвоката чи представника для надання правової допомоги. Така норма вимагає уточнень та доповнень з метою забезпечення прав та безпеки учасників кримінального провадження.

Умови воєнного стану вимагають значних змін у процесуальних аспектах проведення обшуку, щоб відповідати викликам сучасності. Однією з таких змін є розширення часу для проведення обшуку, що забезпечує юридичну раптовість і дозволяє оперативно отримувати результати. Також внесено зміни щодо основних учасників обшуку і особливостей його фіксації, спрямовані на підвищення ефективності цієї слідчої дії та захисту життів українців під час воєнного стану. Ці зміни мають пряий вплив на кримінальне провадження, зокрема на досудове розслідування [8, с.188].

Однак, деякі зауваження вчених, зокрема Літвінової І.Ф. та Лобая Д.М., вказують на можливе порушення прав підозрюваних та обвинувачених у зв'язку з такими змінами. Законопроект, який розглядається на стадії прийняття, отримав критику від правової спільноти. Тим не менш, доцільність та ефективність запропонованих змін може бути остаточно визначена лише через практичне застосування цих норм у правозастосовній практиці [9, с.178].

Висновки. Таким чином, в умовах воєнного стану, у зв'язку із викликами сучасності, стало необхідним введення значних змін у процесуальні аспекти проведення обшуку. Вони полягають, насамперед, в тому, що розширено час проведення обшуку, то ж, юридично забезпечено його раптовість. Вказані зміни спрямовані на зростання ефективності обшуку як слідчої (розшукової) дії, оперативного отримання результатів і порятунку життів українців. Такі новели мають безпосередній вплив на хід кримінального провадження, а особливо досудового розслідування, в умовах воєнного стану. Проте, як зазначають Літвінова І.Ф. й Лобай Д.М., викликає застереження те, що такі зміни розширюють повноваження сторони обвинувачення та можуть призвести до порушення прав підозрюваного, обвинуваченого в ході кримінального провадження. Тому, не дарма такий законопроект, на стадії його прийняття, був підданий критиці зі сторони правничої спільноти [10, с. 178]. Але, ми повністю погоджуємось із думкою, що доцільність та ефективність таких змін може бути підтверджена або спростована виключно правозастосовною практикою.

Основні особливості проведення обшуку в умовах воєнного стану:

- скасовано заборону на проведення обшуку в нічний час. Тепер обшук може проводитися з 22:00 до 06:00;
- обшук може проводитися без понятих, якщо є реальна загроза для їхнього життя чи здоров'я. У таких випадках хід і результати обшуку фіксуються технічними засобами;
- предмети, знайдені та конфісковані під час обшуку, можуть фіксуватися відеозаписом без складання протоколу. Протокол все одно має бути складено протягом 72 годин з моменту дії;
- забезпечується можливість залучення захисника до проведення обшуку або огляду житла чи іншого володіння особи;
- у разі відсутності можливості явки захисника, може бути забезпечена його дистанційна участь за допомогою технічних засобів.

Важливо зазначити, що такі зміни можуть мати як позитивні, так і негативні наслідки:

– з одного боку, вони можуть призвести до більш ефективного розслідування злочинів;
– з іншого боку, вони можуть порушити права підозрюваних та обвинувачених.

Доцільність та ефективність таких змін може бути остаточно визначена лише через правозастосовну практику.

З огляду на все вищесказане, вважаємо за доцільне внести зміни до кримінального процесуального кодексу:

1. забезпечити чіткий та прозорий механізм реалізації права на захист під час проведення обшуку в умовах воєнного стану;

2. здійснювати ретельний контроль за дотриманням законності під час проведення обшуків.

В цілому, внесені зміни до КПК України щодо проведення обшуку в умовах воєнного стану є значними та потребують ретельного вивчення та аналізу.

REFERENCES:

1. Zakon Ukrainy Pro vnesennia zmin do Kryminalnoho protsesualnoho kodeksu Ukrainy shchodo udoskonalennia poriadku zdiisnennia kryminalnoho provadzhennia v umovakh voiennoho stanu. vid 14 kvitnia 2022 roku № 2201-IX. [Law of Ukraine on amendments to the Criminal Procedure Code of Ukraine regarding improving the procedure for criminal proceedings under martial law]. Retrieved from <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2201-20#n45> (Accessed: March 29, 2024) [in Ukrainian].
2. Kryminalnyi protsesualnyi kodeks Ukrainy (2012, April 13). [Criminal Procedure Code of Ukraine]: Zakon Ukrainy vid 13 kvitnia 2012 roku № 4651-VI. Retrieved from <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4651-17#n129> (Accessed: March 29, 2024) [in Ukrainian].
3. Hlovyuk, I.V. (2018). Problemeni pytannia zabezpechennia nalezhnoi pravovoi protsedury obshuku [Problematic issues of ensuring proper legal search procedures]. *Visnyk Pivdennoho rehionalnoho tsentru Natsionalnoi akademii pravovykh nauk Ukrainy*, 14, 141–149 [in Ukrainian].
4. Kivalov, S. V., & Kravchenko, S. I. (Eds.). (2020). *Naukovo-praktychnyi komentar Kryminalnoho protsesualnoho kodeksu Ukrainy* [Scientific and practical commentary on the Criminal Procedure Code of Ukraine]. Odesa: Feniks [in Ukrainian].
5. Smirnov, O. S. (2022). Vdoskonalennia okremykh aspektiv provadzhennia obshuku [Improving certain aspects of search conduct]. *Kryminalne provadzhennia v umovakh voiennoho stanu: normatyvno-pravovi, metodolohichni ta prakselohichni aspekty* [Criminal proceedings under martial law: regulatory, methodological, and praxeological aspects]: Proceedings of the International Scientific and Practical Conference (Odesa, May 30, 2022) (pp. 33–35). Odesa: ODUVS [in Ukrainian].
6. Oheruk, I. S. (2022). Osoblyvosti obshuku v umovakh voiennoho stanu [Features of search under martial law]. Retrieved from <https://conf.ztu.edu.ua/wp-content/uploads/2022/11/65-1.pdf> (Accessed: March 29, 2024) [in Ukrainian].
7. Pavlyk, L. V. (2022). Osoblyvosti provadzhennia obshuku v umovakh voiennoho stanu [Features of search under martial law]. *Teoriia ta praktyka protydii zlochynnosti u suchasnykh umovakh*: Proceedings of the International Scientific and Practical Conference (Lviv, October 21, 2022) [in Ukrainian].
8. Zaitsev, D.O. (2022). Problemy uchasti advokata abo predstavnyka v provadzhennia obshuku zhytla chy inshogo volodinnia osoby v umovakh voiennoho stanu [Problems of participation of a lawyer or representative in the search of housing or other property of a person under martial law]. *Naukovyi visnyk Natsionalnoi akademii vnutrishnikh sprav*, 27(3), 187–189 [in Ukrainian].
9. Litvinova, I.F., & Lobai, D.M. (2022). Osoblyvosti provadzhennia obshuku abo ohliadu zhytla chy inshogo volodinnia osoby v umovakh voiennoho stanu v Ukraini [Features of conducting a search or inspection of housing or other property of a person under martial law in Ukraine]. *Yurydychnyi visnyk*, 4(65), 172–178 [in Ukrainian].
10. Loskutov, T.O. (2022). Pravove rehuliuвання fiksuvannya kryminalnoho provadzhennia v umovakh voiennoho stanu [Legal regulation of recording criminal proceedings under martial law]. *Analychno-porivnialne pravoznavstvo*, 1, 340-345 [in Ukrainian].